

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 8Csp/72/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220201669
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Daráková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2022:8220201669.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov v konaní pred sudkyňou JUDr. Andreou Darákovou, v právnej veci žalobkyne: Y. R., W.. XX.XX.XXXX, F. Q. XXX/XXX, XXX XX Q., právne zastúpená advokátmi: JUDr. Igor Šafranko, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník; Mgr. Ondrej Barna, so sídlom Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov; Mgr. Peter Baran, so sídlom Námestie SNP 538/16, 091 01 Stropkov; JUDr. Ing. Adrián Cupák, so sídlom Dr. Goldbergera 249/1, 089 01 Svidník; Mgr. Matúš Macko, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpený advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a o priznanie finančného zadostučinenia, takto

rozhodol:

I. Dojednanie v časti 3. úverovej zmluvy z 18.08.2008, označenej ako cit. „Zmluva o úvere“, v bode 7., ktoré znie cit. „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“, je neprijateľné a teda neplatné.

II. Dojednanie v čl. 4., bode 4.6. obchodných podmienok v znení účinnom od 01.08.2008, ktoré sú podľa časti 3., bodu 3 úverovej zmluvy z 18.08.2008 jej súčasťou v znení cit. „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) sankčný úrok (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“, je neprijateľné a teda neplatné.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 125,- Eur a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalobkyni priznáva voči žalovanému 100 % nárok na náhradu účelne vynaložených trov, z prisúdenej sumy 125,- Eur.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou Okresnému súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) 24.09.2020 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému:

- určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nachádzajúcej sa v časti 2., bode 7. úverovej zmluvy č. 86933999908 z 18.08.2008 (ďalej len „úverová zmluva“) v znení cit. „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“;

- určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nachádzajúcej sa v 4. časti, bode 4.6. úverovej zmluvy v znení cit. „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky

bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) sankčný úrok (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“
- priznanie jej finančného zadostučinenia v sume 600,- Eur a náhrady trov konania.

2. Žalobkyňa svoju žalobu odôvodnila tým, že 18.08.2008 uzavrela v postavení spotrebiteľa so žalovaným, ako dodávateľom Zmluvu o úvere č. 86933999908, na základe ktorej jej bol poskytnutý spotrebiteľský úver v sume 10 000,- Sk (331,94 Eur), pri RPMN (ročnej percentuálnej miere nákladov) vo výške 25,18 %; priemernej RPMN cit. „123,99 %“ a pri ročnej úrokovej sadzbe 17,38 %, pričom sumu úveru sa žalovaná zaviazala splácať 11 mesačnými splátkami v sume po 991,- Sk (32,90 Eur).

Podľa žalobkyne úverová zmluva z 18.08.2008 obsahuje s poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, neprijateľné zmluvné dojednanie a to v časti 2. označenej ako „Zmluva o úvere“, v bode 7 v znení cit. „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“, pričom žalobkyňa svoje tvrdenie odôvodnila tým, že keďže podľa citovaného dojednania, mali byť všetky spory vyplývajúce z úverovej zmluvy z 18.08.2008 riešené výlučne pred rozhodcovským súdom, vopred vybraným dodávateľom (žalovaným), došlo tým vo svojich dôsledkoch k spôsobeniu materiálnej disproporcie v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (žalobkyne), ktorá sa tak vopred vzdala svojho práva vyjadriť nesúhlas s rozhodcovskou doložkou, čím si žalobkyňa zhoršila svoje zmluvné postavenie. Podľa žalobkyne je neprijateľným dojednanie, ktorým sa zmluvné strany dohodnú riešiť všetky spory vyplývajúce z úverovej zmluvy výlučne pred rozhodcovským súdom, vopred vybraným dodávateľom, a následne by rozhodnutie tohto rozhodcovského súdu malo slúžiť ako exekučný titul, takže rozhodcovská zmluva vo svojich dôsledkoch spôsobuje, že o právach a právom chránených záujmoch spotrebiteľa rozhodne súkromná osoba, ktorej moc nie je delegovaná žiadnou verejnoprávnou inštitúciou, teda bez súdnej kontroly zmluvných podmienok. Okrem toho žalobkyňa argumentačne podporne poukázala aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 438/2018 z 11.06.2019, podľa ktorého cit. „... pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby mal spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd.“

Okrem uvedeného je podľa žalobkyne neprijateľným dojednaním v úverovej zmluve z 18.08.2008 aj dojednanie nachádzajúce sa v jej 4. časti označenej ako „Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie“, bode 4.6. úverovej zmluvy v znení cit. „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) sankčný úrok (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“, pretože podľa žalobkyne toto dojednanie umožňuje žalovanému (banke, dodávateľovi) započítavať platby poukazované žalobkyňou (spotrebiteľom) na splatenie istiny úveru, na iný účel, akým je splatenie istiny úveru, čo je prvoradým záujmom a voľou spotrebiteľa. Uvedené dojednanie teda umožňuje žalovanému postupovať v tomto smere nepredvídateľne a započítavanie platieb žalobkyne je tak pre ňu netransparentné.

V súvislosti s tvrdeniami žalobkyne o neprijateľnosti zmluvných dojednaní úverovej zmluvy z 18.08.2008 v jej v časti 2. označenej ako „Zmluva o úvere“, v bode 7 a v jej 4. časti označenej ako „Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie“, bode 4.6., žalobkyňa podporne uviedla, že neprijateľnosť týchto zmluvných dojednaní vo vzťahu k žalovanému, už bola súdmi opakovane právoplatne judikovaná a to napr. rozhodnutím Okresného súdu Svidník sp. zn. 7 Csp 7/2018 z 24.01.2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co 60/2019 z 26.08.2019; ako aj rozhodnutím Okresného súdu Prešov sp. zn. 16 Csp 80/2018 z 15.11.2018 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19 Co 25/2019 z 27.08.2019, pričom v tej spojitosti žalobkyňa v záujme požiadavky právnej istoty obdobného rozhodnutia pri obdobných skutkových okolnostiach poukázala na publikáciu cit. «Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M., a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015, 635-636 s.: „Ak by však dodávateľ opätovne uplatnil žalobou plnenie na základe tej istej neprijateľnej podmienky, pre ktorú mu už súd raz plnenie z takejto zmluvnej podmienky nepriznal, súd mu žalobu bez ďalšieho môže zamietnuť a nemusí už opätovne zdôvodňovať neprímeranosť zmluvnej podmienky. Stačí poukázať už na právoplatný rozsudok súdu. Súd nemôže priznať ochranu dodávateľovi, ak sa domáha plnenia v rozpore so zákonom.“»

Napokon titulom úspešného dovolania sa žalobkyne ochrany svojich spotrebiteľských práv v tomto súdnom konaní o vyslovenie neprijateľnosti a teda neplatnosti vyššie uvedených zmluvných dojednaní

úverovej zmluvy z 18.08.2002, sa žalobkyňa podanou žalobou domáhala aj uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť jej 600,- Eur a to titulom priznania jej primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) s odôvodnením, že žalobkyňou požadovaná suma finančného zadosťučinenia cit. „... zohľadňuje skutočnosť, že žalovaná v zmluve použila dve neprijateľné zmluvné podmienky, za každú 300,- eur.“ Prílohou žaloby bola: „Zmluva o úvere“ z 18.08.2008, Obchodné podmienky pre úver - verzia 2/2008 v znení účinnom od 01.08.2008.

3. Žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo svojom vyjadrení k žalobe doručenom okresnému súdu 11.11.2020, v súvislosti s návrhom žalobkyne priznať jej finančné zadosťučinenie, s poukazom na rozhodnutie Okresného súdu Martin, sp. zn. 10 Csp 59/2017, podľa ktorého, ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa cit. „... nemožno vykladať tak, že právo na primerané finančné zadosťučinenie má každý spotrebiteľ, ktorý vytkne a to úspešne, napr. nejakú vadu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa presvedčenia súdu je ho nutné vykladať tak, že poskytnutím finančného zadosťučinenia má byť kompenzovaná istá ujma, ktorá spotrebiteľovi v dôsledku porušenia práv priznaných mu právnymi predpismi dodávateľom vznikla.“, žalovaný konštatoval, že finančné zadosťučinenie nie je koncipované ako sankcia veriteľovi, ale ako náprava pre dlžníka. Okrem toho podľa žalovaného je uplatnenie nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia zo strany žalobkyne v tomto štádiu konania predčasné, pretože na to aby sa mohla žalobkyňa tohto nároku domáhať je potrebným, aby mala v prvom rade právoplatný rozsudok o určení neprijateľných zmluvných podmienok, bez existencie ktorého nie sú splnené podmienky na priznanie jej primeraného finančného zadosťučinenia. Napokon dal žalovaný do pozornosti, že žalobkyňa ňou požadovanú sumu finančného zadosťučinenia žiadnym spôsobom neodôvodnila v tom smere, aký vplyv malo alebo mohlo mať porušenie práva spotrebiteľa vplyv na jeho osobu, a to zvlášť v skutkových okolnostiach tohto prípadu a v tomto smere žalobkyňa nepredložila ani nenavrholala žiadny dôkaz. Žalovaný sa nevyjadril k žalobkyňou namietaným neprijateľným zmluvným dojednaniám v úverovej zmluve z 18.08.2008. K vyjadreniu žalovaného neboli pripojené žiadne listinné dôkazy.

4. K vyjadreniu žalovaného, žalobkyňa zaujala svoje stanovisko (replika) prostredníctvom svojho právneho zástupcu v podaní doručenom okresnému súdu 05.02.2021 v ktorom podotkla, že tak žalovaný, ako aj Okresný súd Martin, ktorého rozhodnutia sa žalovaný dovoľáva, podľa žalobkyne vychádzajú z mylného chápania inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý inštitút je od 01.07.2007 špeciálnou úpravou platnou v spotrebiteľskom práve, ktoré je novým moderným právnym odvetvím tretieho tisícročia a ktoré nie je možné pochopiť bez zbavenia sa starých a prekonaných stereotypov a predsudkov. Toto právne odvetvie je založené na myšlienke ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany (právo opozície) pred obratnosťou obchodníkov ovládajúcim techniky moderného obchodu s cieľom ochrany cit. „... slabosti spotrebiteľa, ktorý je vo väčšine prípadov do konania, javiaceho sa ako ľahkomyselné a nezodpovedné, vmanévrovaný agresívnymi reklamnými kampaňami obchodníkov, z ktorých sa zdá, že ak si spotrebiteľ produkt obchodníka kúpi, resp. dá si poskytnúť, ešte na tom zarobí.“ Žalobkyňa tiež uviedla, že cit. „V spotrebiteľských vzťahoch musí byť základným princípom princíp dôvery. Ak spotrebiteľ uskutočňuje právny úkon v dôvere v určitý, druhou stranou prezentovaný stav, musí byť chránený. Ak obchodník dôveru zneužije, využijúc spotrebiteľove „slabé“ danosti a stránky, či už oblasti sociálnej, vzdelanostnej, mentálnej, atď., má za to niesť zodpovednosť a na to slúži aj inštitút PFZ. (...) Štát nemôže dovoliť, aby táto „nezodpovednosť“ a ľahkomyselnosť spotrebiteľov, ktorá je len prejavom ich slabosti, bola zdrojom neúmerňných príjmov nič neproduktujúcich obchodníkov, keď jediným efektom ich činnosti je ochudobňovanie obyvateľov SR a transfer obrovských súm finančných prostriedkov do zahraničia, namiesto toho, aby sa dostali do finančného „krvného“ obehu v SR, napr. cez maloobchodnú sieť, čo by v konečnom dôsledku podporilo výrobu, obchod, zamestnanosť a životnú úroveň všetkých vrstiev obyvateľstva.“ V ďalšom žalobkyňa poukázala na historický vývoj právnej úpravy finančného zadosťučinenia v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, ako ustanovenia s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neurčuje žiadne kritériá pre jeho priznanie okrem úspešného dovolania sa spotrebiteľa ochrany svojich spotrebiteľských práv, pričom zo zákona nevyplýva, aby spotrebiteľ musel dokazovať akúsi intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku konania dodávateľa na neho ako spotrebiteľa, t.j. ako ho pociťoval, prežíval a podobne, ale postačuje, aby takéto konanie dodávateľa cit. „... bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Teda ani žiadna ujma, ale ani žiadna priama hrozba ujmy, ale len možnosť privodiť ujmu.“ V súvislosti s významom ujmy, že nie je podmienkou základu nároku na finančné zadosťučinenie žalobkyňa argumentačne podporne poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 Co

78/2017 z 30.10.2017 a sp. zn. 20 Co 192/2016 z 30.11.2017 podľa ktorého cit. „Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.“ a napokon žalobkyňa poukázala aj na publikáciu: Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M., a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015, 512 s., podľa ktorého cit. „Keďže podľa § 3 ods. 5 OchrSpotr má spotrebiteľ právo aj na primerané finančné zadosťučinenie, v prípade ak sa proti porušiteľovi svojho práva úspešne dovoľá konštatovania jeho porušenia. V danom kontexte je zrejmé, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie pre fyzickú osobu, ktorá je spotrebiteľom je daný nezávisle od toho, či konaním dodávateľa spotrebiteľovi bola spôsobená škoda alebo nie.“

Žalobkyňa k svojej replike pripojila judikatúru v obdobných veciach: rozhodnutia Okresného súdu Humenné sp. zn. 12 Csp 57/2020 zo 17.09.2020; sp. zn. 21 Csp 8/2020 zo 16.06.2020 a priamo vo vzťahu k žalovanému rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13 Co 156/2019 z 25.02.2020.

5. Napokon žalovaný vo svojom stanovisku (duplika), k replike žalobkyne v podaní doručenom okresnému súdu 02.03.2021 prostredníctvom svojho právneho zástupcu v podstate v celom rozsahu zotrval na svojej argumentácii uvedenej už vo svojom vyjadrení k žalobe.

6. Na pojednávaní 06.05.2022 právna zástupkyňa žalobkyne zotrvala na podanej žalobe, ako bola podaná. Nárok na finančné zadosťučinenie odvodzuje od § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa s tým, že má za to, že spotrebiteľ sa môže v jednom konaní domáhať jednou žalobou súčasne ochrany svojich spotrebiteľských práv a aj nároku na finančné zadosťučinenie za ich porušenie s tým, že požiadavku, aby pre priznanie finančného zadosťučinenia sa spotrebiteľ úspešne dovoľal ochrany spotrebiteľských práv treba chápať tak, že výrok o priznaní finančného zadosťučinenia nemôže nadobudnúť právoplatnosť skôr ako výrok o porušení spotrebiteľského práva. Má za to, že požadovaný nárok je dôvodný. V interakcii na vyjadrenie protistrany uviedla, že pokiaľ ide o výšku požadovaného finančného zadosťučinenia, v žalobe túto zdôvodnil tým, že za neprijateľnosť každého z dvoch namietaných zmluvných dojednaní požadujú sumu po 300,- Eur. Na dopyt súdu, na základe akého cenníka ustálili uvedenú sumu, uviedla, že vychádzali zo všeobecnej praxe.

Na pojednávaní 06.05.2022 žalobkyňa na dopyt súdu, čím odôvodňuje primeranosť ňou požadovanej sumy 600,- Eur na finančnom zadosťučinení uviedla, že úver z úverovej zmluvy z 18.08.2008 žalovanému nielen zaplatila, ale ho aj preplatila a z toho dôvodu požaduje uvedené primerané finančné zadosťučinenie. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z označenej úverovej zmluvy žalobkyňou nebol uplatnený.

Na pojednávaní 06.05.2022 právny zástupca žalovaného zotrval na svojich písomných vyjadreniach v celom rozsahu tak ako sa nachádzajú v spise. Má za to, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, pretože nepreukázala výšku ujmy, ktorá by jej mala byť spôsobená konaním žalovaného v súvislosti so vznikom ktorým sa dožaduje finančného zadosťučinenia, o ktorom má za to, že jeho domáhanie sa v sume 600,- Eur je neprimerané, jeho primeranosť nebola nijako zdôvodnená, ani preukázaná. V danom prípade sa jednalo o úver v sume 331,94 Eur, ktorý bol načerpaný v roku 2008, pričom v stave k 04.11.2020 z výpisu úverového účtu žalobkyne vyplýva, že na úrokoch úveru zaplatila iba sumu 12,87 Eur. Aj z tohto uhla pohľadu sa žalobkyňou požadovaný nárok javí neprimeraný. V súvislosti s uplatnením žalobkyňou namietaných zmluvných dojednaní nemohlo na jej strane dôjsť ani k žiadnej ujme, pretože pokiaľ ide o dojednanie o rozhodcovskej doložke, toto v prípade žalobkyne vôbec nebolo aplikované a pokiaľ ide o uplatnenie dojednania o započítavaní úverových platieb, v tomto prípade ako už bolo uvedené, ak by sa aj žalobkyňa domáhala vydania jej bezdôvodného obohatenia z dôvodu prípadnej ňou tvrdenej bezúročnosti úverovej zmluvy, tak žalobkyňa preplatila jej poskytnutý úver iba sumou 12,87 Eur. Má za to, že v interakcii na výšku úveru a sumu jeho preplatenia, je žaloba žalobkyne účelovou, keďže žalobkyňa už od roku 2009 nemá dôvod na kontakt s bankou a túto žalobu podala až po 13 rokoch, ktorú dobu navrhuje zohľadniť pri rozhodovaní súdu. Má za to, že k jej podaniu bola žalobkyňa motivovaná inou osobou.

7. Okresný súd vykonal dokazovanie vyjadreniami sporových strán a nimi priloženými listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav.

8. Z cit. „Zmluvy o úvere“ je zrejмым že bola uzavretá 18.08.2008 medzi žalobkyňou a žalovaným (pôvodným obchodným menom - Poštová banka, a.s.), na základe ktorej mal žalovaný poskytnúť žalobkyňi úver vo výške 10 000,- Sk (331,94 Eur), ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v 11 splátkach

mesačne po 991,- Sk (32,90 Eur), splatných vždy k 12. dňu v mesiaci, počnúc splatnosťou prvej splátky k 12.09.2008 a poslednej splátky k 12.07.2009, pričom žalobkyňa mala zaplatiť náklady za úver v sume 1 139,82 Sk (37,84 Eur), pri priemernej RPMN 123,99 %, pri RPMN za úver vo výške 25,18 % a pri ročnej úrokovej sadzbe úveru vo výške 17,38 %.

V časti 3. úverovej zmluvy z 18.08.2008, označenej ako cit. „Zmluva o úvere“, bode 7. je uvedené cit. „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“

9. V čl. 4., bode 4.6. obchodných podmienok v znení účinnom od 01.08.2008, ktoré sú podľa časti 3., bodu 3 úverovej zmluvy z 18.08.2008 jej súčasťou je uvedené cit. „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) sankčný úrok (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“

10. Podľa výpisu z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I veriteľ - Poštová banka, a.s., ktorý 18.08.2008 uzavrel so žalobkyňou „Zmluvu o úvere“, s účinnosťou od 03.07.2021 zmenil obchodné meno na 365 bank, a.s. (ďalej tiež aj len „žalovaný“).

11. Podľa § 290 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) „Spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.“

12. Podľa § 298 ods. 1 CSP „Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.“

13. Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „v znení účinnom v rozhodnom čase“) „Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.“

Podľa § 53 ods. 1 až 3 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.“

14. Podľa 53 ods. 4 písm. r) OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.“

15. Podľa § 53 ods. 5 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.“

16. Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.“

17. Podľa § 93b ods. 1 a 2 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom v rozhodnom čase „Banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona.

Návrh rozhodcovskej zmluvy podľa odseku 1 sú banky a pobočky zahraničných bánk povinné predložiť svojim klientom najneskôr pri uzatváraní obchodu, na ktorý sa nevzťahuje už uzavretá rozhodcovská zmluva. Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov.“

18. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) „Tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.“

19. Podľa poslednej vety § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“

20. Vykonaným dokazovaním mal okresný súd v prvom rade za preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným nepochybne existoval občianskoprávny záväzkový vzťah spotrebiteľského charakteru a to titulom nimi uzavretej úverovej zmluvy z 18.08.2008, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, pretože žalovaný ako právnická osoba poskytol žalobkyňi ako fyzickej osobe úver v rámci predmetu svojho podnikania, pričom žalobkyňa nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, t.j. úver jej bol poskytnutý za iným účelom, ako za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. Žalovaný nepopieral postavenie žalobkyne v zmluvnom vzťahu ako spotrebiteľa, ani spotrebiteľský charakter úveru. Preto nemôžu byť pochybnosti o použití ustanovení Občianskeho zákonníka na posúdenie náležitostí celej úverovej zmluvy, vrátane podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý, ako aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (zákon o spotrebiteľských úveroch).

21. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia neprijateľnosti a teda neplatnosti zmluvného dojednania obsahujúceho v časti 3. úverovej zmluvy z 18.08.2008, označenej ako cit. „Zmluva o úvere“, bode 7., ktoré znie cit. „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“, ktorú námietku žalobkyňa odôvodnila tým, že toto dojednanie tým, že jej nedalo ako spotrebiteľovi na výber, či by mala záujem aby spory vzniknuté z úverovej zmluvy riešil rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, spôsobilo disproporciu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (žalobkyne), pričom žalovaný sa k tejto časti žalobného návrhu vôbec nevyjadril.

22. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná.

23. Bez ohľadu na to, že identické, resp. v identickom znení zmluvné dojednanie v úverových zmluvách žalovaného, bolo už aj v minulosti judikované ako neprijateľné (napr. Okresný súd Prešov sp. zn, 24 C 182/2015 z 21.02.2018 a k nemu potvrdzujúce rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn.

19 Co 88/2018 zo 04.10.2018 alebo Okresný súd Prešov sp. zn. 9 Csp 99/2019 zo 16.09.2019 a k nemu potvrdzujúce rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13 Co 156/2019 z 25.02.2020) a to z dôvodov, že toto vytvorilo hrubú nerovnováhu v právach spotrebiteľa a dodávateľa a to v neprospech spotrebiteľa (žalobkyňa), okresný súd, ktorý sa s už judikovanými závermi plne stotožňuje, ešte argumentačne dopĺňa, že žalovaný v rozpore s cit. § 93b ods. 1 a 2 zákona o bankách v jeho znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy nepreukázal, žeby splnil svoju povinnosť a že žalobkyňu preukázateľne poučil o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej doložky na riešenie ich vzájomných sporov z obchodov, čo v konečnom dôsledku vlastne tiež znamená, že podľa cit. § 53 ods. 3 OZ žalovaný nepreukázal, že uvedené zmluvné dojednanie bolo so žalobkyňou individuálne dojednané. A žalovaný taktiež nepreukázal a z obsahovej konštrukcie úverovej zmluvy z 18.08.2008 taktiež nevyplýva, žeby pri jej uzatváraní mala žalobkyňa na výver, či s riešením sporov medzi ňou a žalovaným prostredníctvom rozhodcu súhlasí alebo nie. Podľa okresného súdu všetky uvedené skutočnosti podporujú záver o neprijateľnosti tohto zmluvného dojednania v časti 3. úverovej zmluvy z 18.08.2008 a to z jedného z dôvodov jeho neurčitosti, ako aj z dôvodu už judikovanej nerovnováhy v právach zmluvných strán.

24. V súvislosti so žalobkyňou namietanou neprijateľnosťou zmluvného dojednania v čl. 4., bode 4.6. obchodných podmienok v znení účinnom od 01.08.2008, ktoré sú podľa časti 3., bodu 3 úverovej zmluvy z 18.08.2008 jej súčasťou a ktorým dojednaním bol dojednaný spôsob započítavania úverových splátok žalobkyne na poplatky, úroky a istinu, okresný súd sa v celom rozsahu a bez výhrad stotožňuje a argumentáciou súdov, na ktorú žalobkyňa poukázala v podanej žalobe a je nasledovná.

Okresný súd Svidník v rozhodnutí sp. zn. 7Csp/7/2018 z 24.01.2019, ktorý bol potvrdený Krajským súdom v Prešove sp. zn. 2Co/60/2019 z 26.08.2019, uviedol cit.

„45. Uvedené zmluvné ustanovenie poskytlo žalovanej v priamom rozpore s § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka možnosť započítať platby žalobkyne aj na iný účel, ako je prioritné splácanie istiny. Táto zmluvná podmienka založila nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s generálnou klauzulou uvedenou v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Podľa § 54 ods. 1, ods.2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Zmluvná podmienka, ktorej neplatnosť súd vyhlásil, znamenala odchylenie od ustanovenia Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ má oprávnený záujem na prioritnom splácaní istiny, pričom žalovaná uprednostnila vlastné ekonomické záujmy v neprospech spotrebiteľa.“

Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 19 Co 25/2019 z 27.08.2019, ktorým potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Prešov sp. zn. 16 Csp 80/2018 z 15.11.2018, uviedol cit.

„Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď vyhovel žalobe v časti o určenie konkrétnej zmluvnej podmienky uvedenej v Zmluve o úvere č. 2949446110 z 23.11.2010, v Obchodných podmienkach, článku 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 5.6 v presnom znení za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Odvolací súd jednoznačne súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že išlo o vopred pripravený text veriteľa, kedy absentuje vôľa zmluvných strán dohodnúť sa na povinnosti dlžníka platiť platby na iný účel, ako je splatenie istiny úveru. Išlo o podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá a predstavuje ľubovôľu dodávateľa započítať platby na iný účel ako boli určené, čo jednoznačne spôsobuje nerovnováhu v spotrebiteľských vzťahoch v neprospech spotrebiteľa.“

Vo vzťahu k vysloveniu neprijateľnej zmluvnej podmienky súdom prvej inštancie odvolací súd ešte uvádza, že v zmysle čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13 nekalá zmluvná podmienka spotrebiteľa nezaväzuje a v tejto súvislosti dokonca nie je potrebné, aby spotrebiteľ túto podmienku vopred napadol. Cieľ, ktorým je posilnenie ochrany spotrebiteľa, totiž nemožno dosiahnuť, pokiaľ by sami spotrebiteľia boli povinní namietat nekalý charakter zmluvnej podmienky. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť len v prípade, ak je vnútroštátnemu súdu priznaná možnosť posúdiť ex offa takúto podmienku. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offa nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak takúto podmienku považuje za nekalú, zdrží sa jej uplatnenia, s výnimkou prípadu, keď spotrebiteľ proti tomuto namieta (viď rozsudok Súdneho dvora EU zo 04.06.2009, PANNONGSM, C-243/08, 20091-04713).“

25. V dôsledku žalobkyňou úspešného dovolania sa ochrany svojich práv, spočívajúceho v jej úspechu ohľadom určenia neprijateľnosti ňou namietaných zmluvných dojednaní v úverovej zmluve z 18.08.2008,

sa žalobkyňa podanou žalobou domáha súčasne aj priznania jej finančného zadosťučinenia z dôvodu, že toto neprijateľné zmluvné dojednanie bolo spôsobilým prívodiť jej ako spotrebiteľovi ujmu.

26. Na tomto mieste bolo podľa okresného súdu nevyhnutným vysporiadať sa najprv s podstatnou námietkou žalovaného a to, že na priznanie takéhoto nároku na finančné zadosťučinenie, musí mať žalobkyňa už porušenie svojich spotrebiteľských práv deklarované právoplatným rozsudkom.

Vo vzťahu k priznaniu peňažného zadosťučinenia je okresnému súdu známe, že právna prax nie je jednotná pri posudzovaní § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa, teda, či jeho formulácia „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi“, znamená, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti je nevyhnuté rozumieť deklaráciu tohto stavu právoplatným rozsudkom.

Podľa okresného súdu z § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa požiadavka právoplatného deklarovania práv spotrebiteľa ako podmienka uplatnenia nároku na finančné zadosťučinenie neplynie. Okresný súd ako na čiastočne možnú paralelu poukazuje na vzťah rozhodovania o neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhrade mzdy. Uvedený vzťah bol rozobraný napr. v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 116/2008, podľa ktorého cit. „Zamestnanec, ktorý sa domáha na súde určenia, že rozviazanie pracovného pomeru je neplatné, môže v žalobe zároveň (súčasne) uplatniť aj nárok na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru (porovnaj napr. R 36/1979). Prisúdenie tohto nároku však nie je možné skôr, než súd rozhodol o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru (uvedené rozhodnutie o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru predstavuje nevyhnutnú podmienku, bez splnenia ktorej nie je možné rozhodnúť o nároku na náhradu mzdy). Súd v takom prípade spravidla rozhodne v rozsudku nielen o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, ale aj o uplatnenej náhrade mzdy (od výroku o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru je výrok o náhrade mzdy závislý, porovnaj R 1/1975). Ak je to účelné, môže súd najskôr rozhodnúť o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a následne (po právoplatnosti takéhoto rozhodnutia) rozhodnúť o nároku na náhradu mzdy (porovnaj § 152 ods. 2 druhá veta O.s.p.). Nárok na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru môže však zamestnanec uplatniť nielen súčasne so žalobou o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru, ale aj neskôr - s rizikom prípadného úspešného namietania premlčania takéhoto nároku žalovaným (porovnaj dôvody v R 8/2003). Pre tento hroziaci nepriaznivý dôsledok pre žalobcu (porovnaj § 262 ods. 1 prvá veta Zák. práce) sa neodporúča neuvážene dlho vyčkávať s uplatnením tohto peňažného nároku na súde, napr. až dovtedy, kým bude právoplatne rozhodnuté o žalobe o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru. Možnosť uplatnenia tohto nároku nijako teda neobmedzuje skutočnosť, že v tom čase ešte o žalobe o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru nie je rozhodnuté.“

Okresný súd nevidí racionálny dôvod, prečo by spotrebiteľ mal najprv podstúpiť často niekoľkoročné súdne konanie o určení porušenia jeho práv a až následne po jeho právoplatnom úspešnom skončení podávať ďalšiu žalobu o primerané finančné zadosťučinenie. Rozsudok o porušení práv spotrebiteľa je síce podmienkou pre rozhodovanie o primeranom finančnom zadosťučinení, ale súd o ňom môže rozhodnúť spolu s rozhodnutím o tomto porušení. V prípade podaného odvolania by tak odvolací súd v prípade, ak by zrušoval výrok o porušení práv spotrebiteľa (alebo by ho zmenil na zamietnutie žaloby), vždy ako závislý výrok zrušil aj výrok o primeranom finančnom zadosťučinení [alebo by ho zmenil tiež na zamietnutie žaloby; obdobne pozri napr. Krajský súd v Prešove vo veciach sp. zn. 14 Co 110/2013 (tu bolo jedným rozsudkom rozhodnuté o povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie, o neprijateľnosti zmluvnej podmienky a o primeranom finančnom zadosťučinení, alebo sp. zn. 13 Co 156/2019; Krajský súd v Žiline vo veciach sp. zn. 11 Co 159/2015, 7 Co 477/2014, 7Co/127/2013, 21 Co 20/2013; Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 13 Co 31/2013, 41 Cob 19/2012]

Obdobne doc. JUDr. Kristián Csach vo svojej monografii Štandardné zmluvy na str. 240 zastáva názor, že vyššie uvedené nároky môžu byť uplatňované jednou žalobou.

Okrem toho pre uvedený záver okresného súdu je podstatným to, že cit. § 298 ods. 2 CSP je ustanovením prijatým po účinnosti § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a teda toto ustanovenie možno aplikovať ako výkladové pravidlo vo vzťahu k skôr prijatému ustanoveniu § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa tak, že deklarácia porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti dodávateľa v spotrebiteľskom vzťahu, síce pre úspešné uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia konštatovaná byť musí, avšak nie právoplatne.

27. Vo vzťahu k cit. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktoré nestanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku, avšak k uplatneniu tohto práva na

primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť automaticky a kedykoľvek. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v poslednej vete cit. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne na to, aby žalobkyni (spotrebiteľovi) mohlo byť priznané právo na primerané finančné zadosťučinenie. Z označeného zákonného ustanovenia tak možno vyodiť, že týmito podmienkami sú: (i) úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa a (ii) domáhanie sa primeraného finančného zadosťučinenia od subjektu, ktorý za porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti spotrebiteľa zodpovedá.

28. Pokiaľ ide o prvý z predpokladov na uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, ktorý spočíva v úspešnom uplatnení si ochrany práv spotrebiteľom na súde, tak v kontexte vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa (spotrebiteľ) bola v tomto konaní úspešnou pri bránení si svojich spotrebiteľských práv voči žalovanému (dodávateľ), keďže sa úspešne dovolala určenia neprijateľnosti zmluvného dojednania nachádzajúceho sa v 3. časti, bode 7. úverovej zmluvy z 18.08.2008, v ktorom dôsledku bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného primerané finančné zadosťučinenie, ktorý (rozumej žalovaný) za jeho porušenie nepochybne aj zodpovedá. V kontexte veci je totižto nutné mať na zreteli, že to bol práve žalovaný, ktorý koncipoval obsah formulárovej úverovej zmluvy, ktorá obsahuje neprijateľné a teda neplatné zmluvné dojednanie. Nielen vnútroštátna právna úprava (napr. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), ale aj právo Európskej únie kladie dôraz na ochranu spotrebiteľa Súdny dvor Európskej únie dokonca považuje ochranu spotrebiteľa za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

29. Podľa okresného súdu možno mať za to, že na priznanie žalobkyni primeraného finančného zadosťučinenia bol splnený aj druhý zákonný predpoklad a to je domáhanie sa jeho priznania voči subjektu, ktorý za porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne zodpovedá. Žalovaný napokon v tomto konaní, svoju zodpovednosť za porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne pri uzatváraní úverovej zmluvy z 18.08.2008 principiálne ani nepopieral. V súvislosti s tým, že úverová zmluva bola podpísaná dvoma zmluvnými stranami a to nie len žalovaným, ktorý ju pripravil, ale aj žalobkyňou, v súvislosti aj s určitým jej dielom zodpovednosti za jej uzavretie, okresnému súdu sa pre úplnosť veci žiada podotknúť, že pokiaľ ide o to, že spotrebiteľ je pri uzatváraní úverovej zmluvy málo obozretným a ľahkovážnym, keď úverovú zmluvu podpíše bez toho, aby si ju prečítal, či porozumel jej obsahu a dôsledkom, podľa okresného súdu toto síce nemožno pričítať na ujmu dodávateľa, avšak na ujmu dodávateľa (žalovaného) nie je to, že by si spotrebiteľ (v danom prípade žalobkyňa) neprečítal úverovú zmluvu, ani to, že jej spotrebiteľ nerozumie, ale zodpovednosťou dodávateľa je to, že dodávateľ opakovane, cielene a aj napriek vedomosti z iných obdobných súdnych sporov, túto nevedomosť spotrebiteľa zneužíva a predkladá mu k podpisu dokumenty, ktoré nespĺňajú zákonnú regulu, o ktorej má mať v prvom rade dodávateľ ako subjekt podnikajúci v oblasti poskytovania finančných služieb bezpochyby vedomosť. A contrario, ak by bol dodávateľ zodpovedným a predkladal by spotrebiteľovi k podpisu iba perfektné, t.j. v súlade so zákonom, úverové zmluvy, tak by zákonite vznikali iba perfektné a so zákonom súladné spotrebiteľsko-dodávateľské vzťahy, bez ohľadu na to, či by si spotrebiteľ zmluvu prečítal alebo jej porozumel. Inými slovami povedané, podľa okresného súdu je neprijateľným, aby dodávateľ (žalovaný), či už svoju vlastnú nevedomosť o tom, ako má vyzeráť zákonná úverová zmluva alebo len jemu (rozumej dodávateľovi) známy zámer zákonnosť v úverových zmluvách nedodržiavať a tak zavádzať či klamať spotrebiteľa, prenášal na plecia spotrebiteľa dôvodiac prípadne jeho nevedomosťou alebo ľahostajnosťou, pretože spotrebiteľ je ten, ktorý má v zmluvnom vzťahu s dodávateľom postavenie slabšej zmluvnej strany a nie je a ani nemusí byť odborníkom v oblasti úverov, prípadne iných finančných služieb, ktorý predpoklad je však nevyhnutným na strane dodávateľa, ktorý v tejto oblasti podniká. Práve dodávateľ je tvorcom zmluvných podmienok, ktoré sú vopred určené a ktoré spotrebiteľ spravidla nemá možnosť reálne ovplyvniť. Účelom právnej úpravy regulujúcej právne vzťahy spotrebiteľského charakteru je práve vyrovnávať túto nerovnováhu v právnom postavení dodávateľa a spotrebiteľa. Vychádza sa totiž z predpokladu, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu.

30. Po ustálení dôvodnosti priznania primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyni, okresný súd ustálil, že jeho priznanie voči žalovanému je nevyhnutné pre zavŕšenie ochrany žalobkyne ako spotrebiteľa, pričom okresný súd pri týchto svojich úvahách zohľadnil, že žalovaným nezákonne

naformulovaná úverová zmluva z 18.08.2008 tak, ako to bolo konštatované vo výroku I. tohto rozhodnutia, bola okolnosťou spôsobilou negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry žalobkyne (spotrebiteľa) a potenciálne ho ohroziť v prípade ak by vo veci rozhodol rozhodcovský súd bez súdnej kontroly. Okresný súd zobral do úvahy aj postoj žalobkyne (spotrebiteľa), ktorá sa aj napriek jej postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k žalovanému (dodávateľovi) rozhodla brániť svoje spotrebiteľské práva a prispela tak k dosiahnutiu vyššej kvality života, pričom nie je ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv o výsledku sporu či možnosti vzniku majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Navyše nie zanedbateľnou je aj skutočnosť, že aj vďaka žalobkyni vyšlo najavo, že žalovaný (dodávateľ) uzatvára alebo uzatváral formulárové zmluvy o úvere so spotrebiteľmi a to v ich nezákonnom znení. Je na mieste, aby spotrebiteľia poukazovali na neprijateľné alebo nezákonné zmluvné dojednania v spotrebiteľských zmluvách a predišli tak nezákonnosti praktizovanej dodávateľmi v úverových spotrebiteľských zmluvných vzťahoch.

31. V súvislosti s priznaním primeraného finančného zadosťučinenia je v spojitosti s tvrdeniami žalovaného tiež nutné podotknúť, že zákon o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privodená (reálne spôsobená) nejaká ujma tak, ako sa domnieva žalovaný, ale postačuje ak porušenie práv alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené predpismi na ochranu spotrebiteľa, bolo spôsobilé takúto ujmu spotrebiteľovi privodiť.

32. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu, čo však neznamená svojvôľu pri jej určovaní, pretože pri jej stanovení, t.j. pri stanovení jej „primeranosti“ je nutné zohľadniť rôzne kritériá, a to intenzitu zásahu do spotrebiteľských práv, časové trvanie závadného konania dodávateľa, jeho satisfakčnú, sankčnú a preventívnu funkciu. Na tomto mieste okresný súd podotýka, že k naplneniu účelu uvedených funkcií dochádza voči dodávateľovi (žalovanému) skutočne aj priznaním spotrebiteľovi finančného zadosťučinenia, pretože až v jeho dôsledku, resp. až jeho vyplatením už dochádza k skutočnému a citeľnému zmenšeniu majetku škodcu (dodávateľa), na rozdiel od prípadu, kedy je dodávateľ zaviazaný k povinnosti vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, pretože vydaním bezdôvodného obohatenia dochádza v podstate iba k navráteniu veci do pôvodného zákonného stavu, keďže jeho vydaním sa poškodenému (spotrebiteľovi) iba vyrovná schodok v jeho majetku o sumu, o ktorú bol tento jeho majetok nezákonne zmenšený a teda tento inštitút vzhľadom k majetku škodcu (dodávateľa) nemôže mať sankčnú funkciu, pretože vydaním obohatenia sa majetok dodávateľa „zmenší“ iba o sumu o ktorú sa aj tak bezdôvodne a nezákonne obohatil a teda mu aj tak nepatrilo. Teda inštitút primeraného finančného zadosťučinenia na jednej strane a inštitút bezdôvodného obohatenia na strane druhej, sú dva rozdielne právne inštitúty z hľadiska dôvodov a účelu ich priznania.

33. Z dôvodu objektívnosti veci, je však potrebné pre naplnenie všetkých funkcií finančného zadosťučinenia, zobrať do úvahy nie len skutočnosť na strane žalovaného, kvôli ktorým sa posudzuje splnenie jeho funkcie sankčnej a preventívnej smerom k žalovanému, ale je potrebné zohľadniť aj skutočnosť na strane žalobkyne, kvôli posúdeniu nie len satisfakčnej, ale taktiež aj preventívnej funkcie finančného zadosťučinenia smerom aj k žalobkyni, ako spotrebiteľovi, aby do budúca bola obozretnejšou a predvídavejšou pri využívaní finančných služieb a aby sa bez ďalšieho nespoliehala iba na to, že za akýchkoľvek okolností bude jej vyžadovanú obozretnosť suplovať aj tak súd. V tomto smere, nie je úlohou súdu bezhlavá ochrana spotrebiteľa za akýchkoľvek okolností, ale úlohou súdu je aj prevýchovné a preventívne pôsobenie nie len na dodávateľov, ale aj na spotrebiteľov a to v zmysle pravidla „vigilantibus iura scripta sunt“, t.j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), resp. zákony sú písané pre tých, ktorí dbajú o svoje práva, čo však neznamená, že tak ako už bolo uvedené, nezákonný prístup dodávateľa (žalovaného) by mohol a mal byť pripočítaný na farchu neobozretnosti spotrebiteľa (žalobkyne), prípadne, že touto neobozretnosťou spotrebiteľa by mal byť ospravedlnený, pretože ako to konštatoval aj Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 61/2012 cit. «Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.»

34. Vzhľadom na uvedené, je okresný súd toho názoru, že čo sa týka výšky finančného zadosťučinenia, bude pre žalobkyňu toto finančné zadosťučinenie primerané v sume 125,- Eur a to pri ocenení cca 50,- Eur pre každú zložku jeho poslania - t.j. satisfakčnú, preventívnu i sankčnú a to jednako s ohľadom na to, že žalobkyňa sa ako spotrebiteľ pustila do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším

dodávateľom; ako aj vzhľadom na to, že v danom prípade žalobkyňa jej žalovaným poskytnutý úver preplatila skutočne iba o nepatrnú sumu; ako aj vzhľadom na uplynutie dlhého časového obdobia (13 rokov) od doby konzumácie úveru do doby podania žaloby žalobkyňou a jednako aj vzhľadom na správanie sa žalovaného, ktorý aj napriek opakovanému judikovaniu nezákonného naformulovania jeho zmluvných dojednaní, aj naďalej toto priamo nepriznáva (aj keď možno už nepoužíva), takže priznané finančné zadosťučinenie by malo byť dostatočným, aby žalovaného nie len sankcionovalo za jeho nezákonné správanie, ale aby na jeho správanie pôsobilo aj preventívne a prevýchovne do budúcnosti vo vzťahu k iným spotrebiteľom tak, aby ho odradilo od nekalého konania a súčasne, ako už bolo aj vyššie uvedené, by toto finančné zadosťučinenie malo byť dostatočným, aby pôsobilo prevýchovne aj na samotnú žalobkyňu, aby jej ako už „skúsenej“ spotrebiteľke bolo známe, ktoré dojednanie s spotrebiteľskej zmluve je nezákonným a aby bola nie len v styku so žalovaným, ale aj v styku s inými dodávateľmi, obozretnejšou a opatrnejšou. Inými slovami, keďže v okolnostiach danej veci bude finančné zadosťučinenie plniť tak funkciu preventívnu a to vo vzťahu k obidvom stranám sporu (z 50,- Eur po 25,- Eur na každého), ako aj funkciu satisfakčnú (50,- Eur) a tiež funkciu sankčnú (50,- Eur), okresný súd považuje pre žalobkyňu za primeranú sumu finančného zadosťučinenia vo výške 125,- Eur. Vo zvyšnej časti, prevyšujúcej priznaný nárok, okresný súd žalobu zamietol.

35. Podľa § 232 ods. 3 CSP „Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.“

36. Okresný súd v danom prípade vzhliadol potrebu prihliadnuť na mimoriadnu situáciu v súvislosti s následkami pandémie nebezpečnej nakažlivej choroby, s prihliadnutím na aktuálnu situáciu spojenú s prudkým zvyšovaním nákladov na energie v dôsledku pandemickej situácie, ako aj aktuálnej vojnovnej situácie, preto okresný súd považuje za odôvodnené v tejto situácii, využíjúc jemu zákonom dané oprávnenie predĺžiť lehotu na priznané plnenie, a z tohto dôvodu okresný súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi jej prisúdenú čiastku v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

37. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP „Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.“

38. Podľa § 262 ods. 1 CSP „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.“

39. Podľa § 262 ods. 2 CSP „O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

40. Týmto rozhodnutím sa konanie končí, preto okresný súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania, pričom v tomto prípade je treba mať na zreteli, že zásada úspechu vo veci (§ 255 CSP) je uplatniteľná aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu, ako je tomu aj v tomto prípade. V týchto prípadoch sa však za procesne neúspešného žalobcu nemôže považovať ten, komu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku rozhodnutia závisiaceho na úvahy súdu, ale pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlišovať čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobkyne bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Keďže aj v tomto prípade bolo konštatované, že žalobkyňa splnila predpoklady na priznanie jej finančného zadosťučinenia, možno ju považovať za plne procesne úspešnú, keďže mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška finančného zadosťučinenia vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu, preto okresný súd priznal žalobkyňi 100% nárok na náhradu trov konania z prisúdenej sumy (napr. pozri KS TT, sp. zn. 10Co/191/2017, KS PO, sp. zn. 12Co/53/2018, 12CoCsp/10/2021 a iné; Veľký komentár CSP, C.H.Beck, str. 926).

41. V súvislosti s námietkou právnej zástupkyne žalobkyne, že žalobkyňa si uplatnila v konaní tri nároky a to dovolanie sa neplatnosti dvoch zmluvných dojednaní a finančného zadosťučinenia z ktorého dôvodu, podľa nej, pokiaľ ide o prvé dva zmienené nároky by žalobkyňa mala mať priznaný 100 % nárok na náhradu trov konania nie len z prisúdenej sumy, okresný súd uvádza, že už aj vzhľadom na vyššie uvedené, nárok uplatnený žalobou je treba vnímať ako celok, tj. ako jeden nárok, kedy sa prvými dvoma

výrokmi zdôvodňuje právny dôvod priznaného finančného plnenia a tretím výrokom sa zdôvodňuje jeho výška, tj. nejedná sa o tri samostatne izolované nároky, pri ktorých by sa nárok na náhradu trov mal posudzovať osve.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.